

EMMA.

Arm... arm kindje!

SUZE.

Ik was zóó bang geworden alsof ik een moordenaar had gezien. Ik ben naar huis gevógen... de trap op... mijn kamer binnen... de deur heb ik dichtgemaakt en 't raam met de knippen... én de pen- nen er op... en 't blind ook... én de gordijnen, alles stijfdicht... En zoo ben ik op blijven zitten... bevende, en hui- lende heel den nacht! (*zij bergt haar hoofd aan Emma's schouder*).

EMMA (*met afschuw*).

O die man!... Wat heeft hij over ons gebracht!

SUZE.

Ik kan ze niet meer vergeten die vrees- lijke oogen in den nacht... telkens nog droom ik er van en dan gil ik me wak- ker! Ik ben bang geworden voor men- schen! Nooit zal ik meer iemand vertrou- wen, iedereen zal ik moeten verdenken! Hoe zou ik nu nog iemand kunnen ge- looven, nadat hij zoo valsch tegen mij is geweest? Mijn vertrouwen is weg... voor goed weg...

EMMA (*troostend*).

Maar dat kan weer terugkomen...

SUZE.

Neen nooit. Ik dacht dat 't zoo mooi was... O... hoe mooi had ik mij de liefde voorgesteld! En 't is leelijk, leelijk en slecht. Ik geloofdè dat mijn liefde 't heer- lijkste van mijn leven zou zijn... en het was een lage, schandelijke leugen. Ik vertrouwde iedereen... en nu niemand meer... Maar ik wil me ook niet meer laten bedriegen, van niemand zal ik meer houden... nooit meer.

EMMA (*haar drukkend tegen zich aan, zelf schreiend*).

Waarom heb ik ook niet beter voor je gezorgd! Mijn schuld is 't! Want aan mij zelf alléén heb ik gedacht en jou heb ik vergeten!... Alles zal ik doen... alles wat ik kan... om jou weer gelukkig te zien... Jou wil ik vasthouden en helpen, nooit laat ik je meer los!

SUZE (*slaat den arm om haar hals*).

Ja... help me... moedertje! Laat me niet meer alleen... je ziet wel hoe noodig ik jou toch heb! (*Hanna komt binnen*).

HANNA.

Juffrouw, meneer Holtz vraagt of u meneer zou willen ontvangen?

EMMA (*na een oogenblik*).

Ja, Hanna, laat meneer binnenkomen. (*Hanna af*).

SUZE.

Ik zal weggaan...

EMMA.

Maar blijf niet lang weg... kom weer gauw terug... 't Kan toch niet anders dan pijnlijk zijn... (*Suze kust haar en gaat weg*). (*Holtz op*).

Zesde Tooneel.

EMMA, HOLTZ, later SUZE.

HOLTZ (*nederig, zeer ontroerd, blijft eerst ver van Emma staan*).

Emma... ik dank je... dat je me ontvan- gen wou... Ik... ik stel dat op hoogen prijs... geloof me... omdat ik heel goed weet... hoe verkeerd ik tegen jou heb gedaan...

EMMA (*invallend*).

Neen, zeg dat niet...

HOLTZ (*invallend*).

Ja, laat me dat nou zeggen... Ik wil nou alles zeggen... d'r moet nou niets meer óngezegd tusschen ons blijven. Ik heb je heel onbillijk en... ruw behandeld; dat weet ik nou, en daarom voel ik mij verplicht je eerlijk schuld te bekennen. (*Emma wil iets zeggen, maar Holtz houdt dat weer tegen*). Nee, hoor me nou eerst heelemaal aan... Ik moet nog meer zeggen. Want ik ben niet alleen onbillijk en ruw geweest, maar ik heb je zelfs niet geloofd toen je me verzekerde dat je mijn wan- trouwen niet verdiende. En... dáarvan zie je... dáarvan had ik nog 't allermeeste spijt, Emma. Jij bent veel te goed om ooit onwáar te zijn en... dat ik dat kon ver- geten dat kwam door mijn drift. Ik wás razend driftig... uit jalousie... ja ik was vreeselijk jaloersch, omdat ik zoo- veel van je houd... en omdat 't mij zoo ontzettend verdriet deed, dat alles van je te moeten denken. Want... Emma... dit is ook mijn eenig excuus... en dat zal je me toch ook moeten toegeven... alles liep samen... alles werkte mee om mij 't slechte te doen gelooven. Als je dat alles goed in denkt, Emma, als je je in mijn plaats stelt... dan zal je 't misschien kunnen vergeven...

EMMA (*zacht smartelijk*).

O Jo, spreek toch niet zoo tegen me! Ik heb je niets te vergeven! Maar jij, kan jij me wel vergeven? Al wat ik je heb aangedaan... al het verdriet dat je door mijn schuld geleden hebt?